РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

11 юли 2008 година*

По дело C-195/08 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Литва) с акт от 30 април 2008 г., постъпил в Съда на 14 май 2008 г., в рамките на производство, образувано по искане на

Inga Rinau,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н A. Rosas, председател на състав, г-н J. N. Cunha Rodrigues (докладчик), г-н J. Klučka, г-жа P. Lindh и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,
секретари: г-жа C. Strömholm, администратор, и г-н M. A. Gaudissart, началник-отдел,

предвид искането на препращащата юрисдикция от 21 май 2008 г., постъпило в Съда на 22 май 2008 г., преюдициалното запитване да се разгледа по реда на спешното производство в съответствие с член 104б от Процедурния правилник,

* Език на производството: литовски.

предвид решението от 23 май 2008 г. на трети състав да уважи споменатото искане,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 26 и 27 юни 2008 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-жа Rinau, от адв. G. Balčiūnas и адв. G. Kaminskas, advokatai,

— за г-н Rinau, от адв. D. Foigt, advokatė,

— за литовското правителство, от г-н D. Kriaučiūnas и г-жа R. Mackevičienė, в качеството на представители,

— за германското правителство, от г-жа J. Kemper, в качеството на представител,

— за френското правителство, от г-жа A.-L. During, в качеството на представител,

— за латвийското правителство, от г-жа E. Balode-Buraka и г-жа E. Eihmane, в качеството на представители,

— за нидерландското правителство, от г-жа C. ten Dam, в качеството на представител,

— за правителството на Обединеното кралство, от г-жа E. Jenkinson, в качеството на представител, подпомагана от г-н C. Howard, QC,

— за Комисията на Европейските общности, от г-жа A.-M. Rouchaud-Joët и г-жа A. Steiblytė, в качеството на представители,

след изслушване на генералния адвокат

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183, наричан по-нататък „Регламентът“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Rinau и г-н Rinau по повод връщането в Германия на дъщеря им Luisa, задържана в Литва от г-жа Rinau.

Правна уредба

Хагската конвенция от 1980 г.

3 Член 3 от Хагската конвенция от 25 октомври 1980 година за гражданските аспекти на международното отвличане на деца (наричана по-нататък „Хагската конвенция от 1980 г.“) гласи:

„Прехвърлянето [другаде в текста: „отвеждане“] или задържането на дете се счита за незаконно [другаде в текста: „неправомерно“], когато:

a) е извършено в нарушение на правото на упражняване на родителски права, предоставено както съвместно, така и поотделно на лице, институция или друг орган, съгласно законите на държавата, в която детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди прехвърлянето или задържането му; и

b) по време на прехвърлянето или задържането това право е било ефективно упражнявано съвместно или поотделно или би било упражнявано по този начин, ако не е било извършено прехвърлянето или задържането.

Правото на упражняване на родителски права, посочено в т. ”a” по-горе, може да произтича по силата на закон или по силата на съдебно или административно решение, или по силата на действащо споразумение съгласно законодателството на тази държава“.

4 Съгласно член 12 от Хагската конвенция от 1980 г.:

„Когато детето е било незаконно прехвърлено или задържано по смисъла на чл. 3 и от датата на подаване на молбата пред съдебния или административния орган на договарящата държава, в която се намира детето, е изтекъл период от време, по-малък от една година от датата на незаконното прехвърляне или задържане, съответният орган разпорежда незабавното връщане на детето.

Съдебният или административният орган, дори ако е сезиран след изтичане на периода от една година, посочен в предходната алинея, следва да разпореди връщането на детето, освен ако не се установи, че то се е приспособило към новата си среда.

Когато съдебният или административният орган на замолената държава има основание да счита, че детето е било отведено в друга държава, той може да спре производството или да отхвърли молбата за връщане на детето."

5 Член 13 от Хагската конвенция от 1980 г. предвижда:

„Независимо от разпоредбите на предходния член съдебният или административният орган на замолената държава не е задължен да разпореди връщането на детето, ако лицето, институцията или организацията, които се противопоставят на неговото връщане, установят, че:

а) лицето, институцията или организацията, натоварени с грижата за детето, не са упражнявали ефективно родителските права по време на прехвърлянето или задържането или са дали своето съгласие, или впоследствие са приели прехвърлянето или задържането; или

b) съществува сериозна опасност връщането на детето, да го изложи на заплаха от психическо или физическо увреждане или по всякакъв друг начин да го постави в неблагоприятна ситуация.

Съдебният или административният орган може също да откаже да разпореди връщането на детето ако установи, че детето се противопоставя на връщането и е достигнало възраст и степен на зрялост, при които е уместно да се вземе под внимание и неговото мнение.

При преценка на обстоятелствата, посочени в този член, съдебните или административните органи следва да вземат под внимание информацията за социалното положение на детето, предоставена от централния орган или от друг компетентен орган по обичайното местопребиваване на детето.“

6 Хагската конвенция от 1980 г. влиза в сила на 1 декември 1983 г. Всички държави-членки на Европейския съюз са договарящи страни по конвенцията.

Общностна правна уредба

7 Съображение 17 от Регламента уточнява:

„В случаите на неправомерно отвеждане или задържане на дете, връщането на детето трябва да се осъществи без закъснение, и за тази цел Хагската конвенция [от 1980 г.] трябва да продължи да се прилага, както е допълнена от разпоредбите на този регламент и особено на член 11. Съдилищата на държавата-членка, в която, или към която детето е било неправомерно отведено или задържано, трябва да могат да се противопоставят на неговото или нейното връщане в особени, надлежно оправдани случаи. Въпреки това, това решение може да се замени от последващо решение на съда на държавата-членка на обичайното

местоживеене [другаде в текста: „местопребиваване“] на детето преди неправомерното му отвеждане или задържане. Ако това решение съдържа връщането на детето, връщането трябва да се осъществи, без да се изисква някаква специална процедура [другаде в текста: „специални процесуални действия“] за признаване и изпълнение на това решение в държавата-членка, в която детето е било преместено или задържано.“

8 Съображение 21 от Регламента определя:

„Признаването и изпълнението на решения, постановени в държава-членка, се основава на принципа на взаимно доверие и основанията за непризнаване се ограничават до необходимия минимум.“

9 Член 2 от Регламента предвижда:

„За целите на настоящия регламент:

[…]

4. терминът „решение“ означава решение за развод, законна раздяла или обявяване на брака за нищожен [да се чете: „фактическа раздяла или унищожаване на брака“], както и решение, което е свързано с родителската отговорност, което е постановено от съда на държава-членка, както и да може да се нарече решението, включително постановление, заповед или присъда [да се чете: „решение, присъда или определение“];

5. терминът „държава-членка на произхода“ означава държавата-членка, в която решението, което се изпълнява, е издадено;

6. терминът „изпълняваща държава-членка“ означава държавата-членка, където се иска изпълнение на решението;

7. терминът „родителска отговорност“ означава всички права и задължения, отнасящи се до лицето или имуществото на детето, които са предоставени на физическо или юридическо лице по силата на решение, на закона или по силата на споразумение, имащо еднакъв правен ефект [да се чете: „пораждащо правни последици“]. Терминът включва правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения с детето;

8. терминът „носител на родителска отговорност“ означава всяко лице, което отговаря за детето;

[…]

11. терминът „неправомерно отвеждане или задържане“ означава или отвеждането, или задържането на детето, при което:

а) това се осъществява в нарушение на правото на упражняване на родителски права, придобито по силата на решение или по силата на закона, или по споразумение, което има същия правен ефект [да се чете: пораждащо правни последици] по силата на правото на държавата-членка, в която детето обичайно пребивава непосредствено преди отвеждането или задържането;

и

б) при условие че по време на отвеждането или задържането правото на упражняване на родителски права е било ефективно упражнявано съвместно или поотделно или би било упражнявано по този начин, ако не е било извършено отвеждането или задържането. Приема се, че родителските права се упражняват съвместно, когато по силата на решение или поради действието на закона единият носител на родителската отговорност не може да вземе решение за мястото на пребиваване на детето без съгласието на другия носител на родителската отговорност.“

10 Член 8 от Регламента определя:

„1. Съдилищата на държава-членка са компетентни по делата, свързани с родителската отговорност за детето, ако детето има обичайно местопребиваване в тази държава-членка по времето, когато съдът е сезиран.

2. Параграф 1 се прилага при спазването на условията на членове 9, 10 и 12.“

11 Член 10 от Регламента гласи:

„В случай на неправомерно отвеждане или задържане на дете, съдилищата на държавата-членка, в която детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, запазват своята компетентност докато детето придобие обичайно пребиваване в друга държава-членка […]“.

12 Според член 11 от Регламента:

„1. Когато лице, институция или друг орган, които имат право на упражняване на родителски права, сезира компетентните органи в държавите-членки за издаването на решение въз основа на [Хагската конвенция от 1980 г.] за гражданско-правните аспекти на международното отвличане на дете, за връщането на дете, което е било неправомерно отведено или задържано в държава-членка, различна от държавата-членка, където детето обичайно е имало местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, се прилагат параграфи 2—8.

2. Когато се прилагат членове 12 и 13 от Хагската конвенция от 1980 г., се гарантира, че на детето е дадена възможността да бъде изслушано по време на

процеса, освен ако това се приема за неподходящо, като се отчита неговата или нейната възраст или степен на зрялост.

3. Съдът, пред когото е подадено искането за връщане, в съответствие с параграф 1, действа експедитивно при разглеждането на искането, като използва най-бързите възможни процедури, които се предвиждат в националното законодателство.

Без да се засяга първата подточка, съдът, освен когато изключителни обстоятелства правят това невъзможно, се произнася с решение, не по-късно от шест седмици след като молбата е внесена.

4. Съдът не може да откаже връщането на дете въз основа на член 13б от Хагската конвенция от 1980 г., ако се установи, че са направени адекватни уговорки, осигуряващи защитата на детето след неговото завръщане.

5. Съдът не може да откаже връщането на дете, освен ако на лицето, което е поискало завръщането му, е предоставена възможността да бъде изслушано.

6. Ако съдът е издал решение за отказ за връщане на детето по силата на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., съдът незабавно трябва да изпрати копие или пряко, или чрез своята централна власт [другаде в текста: „централен орган“], от решението за отказ за връщане на детето и от съответните документи, и по специално препис от заседанието [да се чете: „протокол от заседанието“], на компетентния съд или на централната власт на държавата-членка, където детето обичайно е живяло [другаде в текста: „пребивавало“] непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, както това е определено от националното законодателство. Съдът получава всички споменати документи в едномесечен срок от датата на решението за отказ за връщане на детето.

7. Освен ако съдилищата в държавата-членка, където детето е имало обичайно местопребиваване, непосредствено преди неправомерното отвеждане или

задържане вече са били сезирани от една от страните, съдът или централната власт, която е получила информацията, спомената в параграф 6, трябва да уведоми за нея страните и да ги покани да внесат изявленията си в съда, в съответствие с националното законодателство, в рамките на три месеца от датата на уведомлението, така че съдът да може да разгледа въпроса за упражняването на родителските права върху детето.

Без да се засягат правилата за компетентността, съдържащи се в настоящия регламент, съдът прекратява делото, ако не е получил необходимите изявления в рамките на срока.

8. Въпреки решението за отказ за връщане на детето, по смисъла на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., всяко последващо решение, което разпорежда връщането на детето, издадено от съда, който е компетентен, по смисъла на настоящия регламент се изпълнява в съответствие с раздел 4 от глава III по-долу, за да се гарантира връщането на детето.“

13 Глава III от Регламента, озаглавена „Признаване и изпълнение“, включва членове 21—52. Раздел 4 от същата глава III, озаглавен „Изпълнение на определени решения относно правото на лични отношения с детето и на някои решения, които разпореждат връщането на детето“, включва членове 40—45 от Регламента.

14 Член 21, параграфи 1 и 3 от Регламента предвижда:

„1. Решение, постановено в една държава-членка, се признава в друга държава-членка без изискване за специални процесуални действия.

[…]

3. Без да се засягат разпоредбите на раздел 4 от настоящата глава, всяко заинтересовано лице може, в съответствие с процедурите, предвидени в раздел 2 от настоящата глава, да подаде искане решението да бъде или да не бъде признато.“

15 Член 23 от Регламента определя:

„Решение, отнасящо се до родителската отговорност на съпрузите, не се признава:

а) ако това признаване е в очевидно противоречие с обществената политика в държавата-членка, където се иска, като се взема предвид най-добрия интерес на детето;

[…]“.

16 Според член 24 от Регламента:

„Компетентността на съда в държава-членка, постановил решението [другаде в текста: „съда по произхода“], не може да се преразглежда. Нормата на член 22, буква а) и член 23, буква а) относно съобразяване с обществената политика, не може да се прилага към правилата относно компетентността, регламентирани в членове 3—14.“

17 Текстът на член 28, параграф 1 от Регламента е следният:

„Решение, което се отнася до упражняването на родителската отговорност за дете, постановено в държава-членка, което подлежи на изпълнение в тази държава-членка и е било връчено за изпълнение, се изпълнява в друга държава-членка, ако по молба на всяка заинтересована страна е обявено [другаде в текста: „декларирано“] за изпълняемо в тази държава.“

18 Член 31 от Регламента гласи:

„1. Съдът, пред който е предявен искът [за деклариране на изпълняемостта], се произнася с решение своевременно. Лицето, срещу което се иска изпълнението [да се чете: „Нито лицето, срещу което се иска изпълнението, нито детето“], на този етап на производството няма право да представя факти по молбата.

2. Молбата може да бъде отхвърлена само на основанията, предвидени в членове 22, 23 и 24.

3. При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане на решението по същество.“

19 Член 40 от Регламента предвижда:

„1. Настоящият раздел се прилага към:

[…]

б) връщането на детето, съдържащо се в решение [да се чете: „след решение за връщане на детето“], издадено в съответствие с член 11, параграф 8.

2. Разпоредбите на настоящия раздел не погасяват правото на носителя на родителска отговорност да иска признаване и изпълнение на решение в съответствие с разпоредбите на раздели 1 и 2 от настоящата глава.“

20 Според член 42 от Регламента, озаглавен „Връщане на дете“:

„1. Връщането на детето по смисъла на член 40, параграф 1, буква б), произтичащо от изпълняемо решение, издадено в държава-членка, се признава и изпълнява в друга държава-членка, без да е необходима декларация за изпълняемост и без да се предоставя каквато и да е възможност за противопоставяне на неговото признаване, ако решението е било заверено [другаде в текста: „удостоверено“] в държавата-членка, която го е издала в съответствие с параграф 2.

Дори ако националното право не предвижда изпълнение по силата на закона, въпреки обжалването на решение, даващо право на връщането на детето, споменато в член 11, параграф 8, съдът по произхода може да обяви, че решението е изпълняемо.

2. Съдията по произхода, който е издал решението по смисъла на член 40, параграф 1, буква б), издава удостоверението по смисъла на параграф 1 само, ако:

а) на детето е дадена възможността да бъде изслушано, освен ако изслушването е било неподходящо поради неговата нейната възраст или степента му на зрелост;

б) на страните е дадена възможността да бъдат изслушани; и

в) съдът е взел предвид при произнасянето на своето решение мотивите за и доказателствата в подкрепа на издаденото решение в съответствие с член 13 от Хагската конвенция от 1980 г.

В случай че съдът или друга власт предприеме мерки за осигуряването на закрилата на детето след връщането му в страната на обичайното му местопребиваване, удостоверението трябва да съдържа подробностите относно тези мерки.

Съдията, издал решението, [другаде в текста: „съдията по произхода“] служебно издава удостоверението, като използва стандартната форма в приложение IV (удостоверение за връщането на дете(ца).

Удостоверението се издава на езика на решението.“

21 Текстът на член 43 от Регламента е следният:

„1. Правото на държавата-членка на произход се прилага към поправянето на удостоверението.

2. Не може да се обжалва издаденото удостоверение по силата на член 41, параграф 1 или член 42, параграф 1.“

22 Според член 44 от Регламента „[у]достоверението има действие само в границите на изпълнението на решението.“

23 Член 60 от Регламента гласи:

„В отношенията между държавите-членки разпоредбите на настоящия регламент имат предимство пред следните конвенции, доколкото разпоредбите на тези конвенции засягат въпроси, уредени от настоящия регламент:

[…]

д) [Хагската конвенция от 1980 г.]“.

24 Член 68 от Регламента предвижда:

„Държавите-членки уведомяват Комисията за списъка на съдилищата и процедурите по обжалване съгласно членове 21, 29, 33 и 34 и измененията в тях.

Комисията трябва да осъвременява тази информация и да я прави публично достояние, чрез публикуването и в Официален вестник на Европейския съюз и посредством всякакви други подходящи средства.“

25 От информацията относно съдилищата и процедурите по обжалване, предоставена в съответствие с член 68 от Регламент № 2201/2003 (ОВ C 40, 2005 г., стр. 2) се вижда, че в приложение на член 68, първа алинея от него Република Литва е уведомила Комисията, че молбите, посочени в членове 21 и 29 от този регламент, както и обжалването, предвидено в член 33 от Регламента, се внасят в Lietuvos apeliacinis teismas (апелативен съд), а решението, постановено по жалбата съгласно член 34, се обжалва единствено по касационен ред пред Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд).

26 От тази информация личи, че молба за деклариране на изпълняемостта на решение, постановено от съд на държава-членка, различна от Република Литва, трябва да се подаде пред Lietuvos apeliacinis teismas в приложение на член 28, параграф 1 от Регламента.

27 По силата на член 72 от Регламента неговата основна част от се прилага от 1 март 2005 г. Регламентът не се прилага по отношение на Кралство Дания.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

28 Г-жа Inga Rinau, с литовско гражданство, и г-н Rinau, с германско гражданство, са сключили брак на 27 юли 2003 г. и са пребивавали в Bergfeld (Германия). Дъщеря им Luisa е родена на 11 януари 2005 г. През март 2005 г. съпрузите Rinau заживяват разделени, като Luisa остава при майка си. Към този момент съгласно акта за препращане е образувано производство за развод пред Amtsgericht Oranienburg (Германия).

29 На 21 юли 2006 г. г-жа Rinau, след като получава разрешение от г-н Rinau да напусне територията на Германия заедно с дъщеря им за двуседмична почивка, влиза с нея и със сина си от предишна връзка в Литва, където се намира до момента.

30 На 14 август 2006 г. Amtsgericht Oranienburg временно поверява упражняването на родителските права спрямо Luisa на баща и. На 11 октомври 2006 г. Brandenburgisches Oberlandesgericht (Германия) отхвърля жалбата на г-жа Rinau и потвърждава решението на Amtsgericht Oranienburg.

31 На 30 октомври 2006 г. г-н Rinau се обръща към Klaipėdos apygardos teismas (Окръжен съд Klaipėda) (Литва) с искане за връщането на дъщеря си в Германия, като се позовава на Хагската конвенция от 1980 г. и на Регламента. С решение от 22 декември 2006 г. посоченият съд отхвърля молбата.

32 Съгласно представената на Съда по време на съдебното заседание информация решението от 22 декември 2006 г. е предадено на германския централен орган от адвоката на г-н Rinau, като самият централен орган го предоставя на Amtsgericht Oranienburg. След предаването литовският централен орган изпраща превод на посоченото решение на немски език.

33 С решение от 15 март 2007 г. Lietuvos apeliacinis teismas изменя решението на Klaipėdos apygardos teismas и постановява връщане на детето в Германия.

34 През април 2007 г. Klaipėdos apygardos teismas постановява определение, с което спира изпълнението на решението на Lietuvos apeliacinis teismas от 15 март 2007 г. Последният съд отменя споменатото определение с решение от 4 юни 2007 г. Както бе уточнено по време на съдебното заседание, изпълнението на решението от 15 март 2007 г. е спирано неколкократно.

35 На 4 юни 2007 г. г-жа Rinau, а на 13 юни 2007 г. главният прокурор на Република Литва, иска възобновяване на производството пред Klaipėdos apygardos teismas, позовавайки се на нови обстоятелства и на интереса на детето по смисъла на член 13, първа алинея от Хагската конвенция от 1980 г. На 19 юни 2007 г. този съд отхвърля исканията, поради това че произнасянето по тях не попадало в неговата компетентност, а в тази на германските съдилища. След като г-жа Rinau подава въззивна жалба срещу посоченото решение за отказ, то е потвърдено от Lietuvos apeliacinis teismas с решение от 27 август 2007 г. Последните две посочени решения са отменени по касационен ред с решение от 7 януари 2008 г. на Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, който връща посочените молби на Klaipėdos apygardos teismas.

36 Klaipėdos apygardos teismas отново отхвърля молбите с решение от 21 март 2008 г. Решението е потвърдено от Lietuvos apeliacinis teismas с решение от 30 април 2008 г. По искане на г-жа Rinau на 26 май 2008 г. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas решава да се произнесе по касационен ред по посочените решения и спира изпълнението на решението от 15 март 2007 г., с което се разпорежда връщането на Luisa в Германия, до постановяване на своето решение по същество.

37 Междувременно с решение от 20 юни 2007 г. Amtsgericht Oranienburg постановява развода на съпрузите Rinau. Той поверява окончателното упражняване на родителските права спрямо Luisa на г-н Rinau. Като по-специално взема предвид решението от 22 декември 2006 г. на Klaipėdos apygardos teismas, с което се отказва връщането на детето, Amtsgericht отчита неговото съдържание, както и представените доводи, и нарежда на г-жа Rinau да върне детето в Германия и да го повери на г-н Rinau. Г-жа Rinau не присъства лично на заседанието в посочения съд, но се представлява в производството и представя становище. Същият ден Amtsgericht Oranienburg снабдява решението с удостоверение, издадено по член 42 от Регламента.

38 На 20 февруари 2008 г. Brandenburgisches Oberlandesgericht отхвърля въззивната жалба на г-жа Rinau срещу посоченото решение, потвърждава го в частта относно родителските права спрямо Luisa и установява, че за г-жа Rinau вече е възникнало задължение да върне детето в Германия. Г-жа Rinau присъства по време на заседанието и представя становище.

39 Г-жа Rinau отправя искане до Lietuvos apeliacinis teismas за непризнаване на решението на Amtsgericht Oranienburg от 20 юни 2007 г. в частта, с която родителските права спрямо Luisa са поверени на г-н Rinau и майката се задължава да предаде детето на баща му и да му повери упражняването на родителските права.

40 На 14 септември 2007 г. Lietuvos apeliacinis teismas постановява определение, с което приема за недопустимо посоченото искане на г-жа Rinau. Според този съд удостоверението, издадено от Amtsgericht Oranienburg по силата на член 42 от Регламента, сочи, че изброените в параграф 2 от посочения член условия, необходими за издаването на такова удостоверение, са налице. Като преценява, че доколкото разпорежда връщането на детето в Германия, посоченото решение е следвало пряко да се изпълни на основание разпоредбите от раздел 4, глава III от Регламента, без да е необходимо специално производство по екзекватура за признаването и изпълнението на съдебните решения, Lietuvos apeliacinis teismas приема, че искането на г-жа Renau за непризнаване на частта от посоченото решение, с която тя се задължава да предаде Luisa на бащата, Michael Renau, и да му остави упражняването на родителските права спрямо детето, следва да се обяви за недопустимо.

41 Г-жа Renau подава касационна жалба в Lietuvos Aukščiausiasis Teismas за отмяна на посоченото определение и за постановяване на ново решение, с което да се уважи искането и за непризнаване на решението на Amtsgericht Oranienburg от 20 юни 2007 г., доколкото същото поверява упражняването на родителските права спрямо Luisa на г-н Rinau и задължава г-жа Rinau да повери детето на баща му и да му остави упражняването на родителските права.

42 При тези обстоятелства Lietuvos Aukščiausiasis Teismas решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Може ли заинтересовано лице по смисъла на член 21 от Регламента [...] да иска непризнаване на съдебно решение, ако няма подадена молба за признаването на същото?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос по какъв начин при разглеждане на искането за непризнаване на решение, предявено от лице, по отношение на което това решение е изпълняемо, националният съд е длъжен да приложи член 31, параграф 1 от Регламента [...], който гласи, че „[л]ицето, срещу което се иска изпълнението [да се чете: „[н]ито лицето, срещу което се иска изпълнението, нито детето"], на този етап на производството няма право да представя факти по молбата"?

3) Трябва ли националният съд, пред който носителят на родителска отговорност подава искането за непризнаване на решение — по отношение на което е издадено удостоверение съгласно член 42 от Регламента [...] — на съда на държавата-членка на произхода, с което се разпорежда връщане в държавата на произхода на дете, което пребивава при носителя на родителската отговорност, да го разгледа на основание разпоредбите на глава III, раздели 1 и 2 от Регламента [...], както предвижда член 40, параграф 2 от посочения регламент?

4) Какво е значението на установеното в член 21, параграф 3 от Регламента [...] условие „без да се засягат разпоредбите на раздел 4"?

5) Постановяването на решение за връщане на детето и издаването на удостоверението по член 42 от Регламента [...] от страна на съда на държавата-членка на произхода, след като съдът на държавата-членка, където детето е неправомерно задържано, постановява решение за връщането му в държавата на произхода, в съответствие ли са с целите и процедурите по Регламента [...]?

6) Означава ли предвидената в член 24 от Регламента [...] забрана за преразглеждане на компетентността на съда на произхода, че националният съд, пред който е предявено искането за признаване или за непризнаване на решението на чуждестранен съд, който не може да преразгледа компетентността на съда на държавата-членка на произхода и не установява някое от другите посочени в член 23 от Регламента [...] основания за непризнаването на решения, е длъжен да признае решението на съда на държавата-членка на произхода за връщане на детето, ако съдът на държавата-членка на произхода не е спазил определената в Регламента процедура при решаване на въпроса за връщането на детето?“

По спешното производство

43 С определение от 21 май 2008 г., внесено в секретариата на Съда на 22 май 2008 г., Lietuvos Aukščiausiasis Teismas иска преюдициалното запитване да се разгледа по реда на спешното производство, предвидено в член 104б от Процедурния правилник.

44 Препращащата юрисдикция мотивира това искане, като се позовава на съображение 17 от Регламента, което урежда връщането без закъснение на отведеното или задържано дете, както и на член 11, параграф 3 от същия регламент, който определя срок от шест седмици на сезираната с искане за връщане юрисдикция за постановяването на решение. Националната юрисдикция установява необходимостта от спешни действия, поради това че всякакво забавяне би било твърде неблагоприятно за отношенията между детето и родителя, с когото то не живее. Тези отношения биха могли да бъдат непоправимо разстроени.

45 Препращащата юрисдикция се основава и на необходимостта детето да се защити срещу вероятността от възможно увреждане и на нуждата да се осигури справедливо уравновесяване между интересите на детето и тези на неговите родители, което също изисквало прилагането на спешното производство.

46 По предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат трети състав на Съда взема решение да уважи искането на препращащата юрисдикция преюдициалното запитване да се разгледа по реда на спешното производство.

По преюдициалните въпроси

Предварителни бележки

47 Конвенцията от 27 септември 1968 година относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32), впоследствие изменяна неколкократно, цели да улесни признаването и изпълнението на решения по граждански и търговски дела в отношенията между договарящите държави. За целта тя въвежда правила за подведомственост и процедури за признаване и изпълнение на решенията в тези области. Посочените правила се основават на принципа на доверието на съдилищата на договаряща държава в решенията, постановени от съдилищата на друга договаряща държава, и обратно. Съгласно член 1 от Конвенцията тя не се прилага по отношение на гражданското състояние или дееспособността на физическите лица и имуществените права, произтичащи от брачни правоотношения.

48 Като се има предвид, че интересите на децата са от първостепенно значение при упражняването на родителските права и че следва да се гарантира международноправна защита на децата от вредните последици на неправомерното им отвеждане или задържане и да се установят процедури, осигуряващи

тяхното незабавно връщане в държавата на обичайното им местопребиваване, а също така да се гарантира защита на правото на лични отношения, се приема Хагската конвенция от 1980 г.

49 Насоките, залегнали в упоменатите в предходните две точки конвенции, са възприети от Регламента по отношение на брачните дела и на делата, свързани с родителска отговорност. Регламентът се прилага по граждански дела, отнасящи се, от една страна, до развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака, а от друга страна, до определяне, упражняване, делегиране, ограничаване на родителската отговорност или лишаване от нея.

50 Съгласно съображение 21 от Регламента в него е заложена концепцията, че признаването и изпълнението на решения, постановени в държава-членка, се основават на принципа на взаимно доверие и основанията за непризнаване се ограничават до необходимия минимум.

51 Съгласно съображения 12 и 13 от Регламента той възприема концепцията, че най-добрият интерес на детето трябва да бъде водещ, а по силата на съображение 33 Регламентът желае да гарантира зачитането на основните права на детето, както са предвидени в член 24 от Хартата за основните права на Европейския съюз.

52 Регламентът по-специално има за цел да предотврати отвличането на деца от една държава-членка в друга, а в случай на отвличане да се осигури незабавното връщане на детето.

53 Съгласно съображение 17 от Регламента той допълва разпоредбите на Хагската конвенция от 1980 г., която все пак продължава да се прилага.

54 По силата на член 60 от Регламента той има предимство пред Хагската конвенция от 1980 г.

55 Отговорът на преюдициалните въпроси следва да бъде в светлината на съображенията и на принципите, напомнени в точки 47—54 от настоящото решение.

По четвърти до шести въпрос

56 С въпроси от четвърти до шести, които следва да се разгледат заедно и на първо място, препращащата юрисдикция иска по същество да установи дали произнасянето от страна на съд в държавата-членка на произхода на решение за връщане на дете и издаването на удостоверението, уредено в член 42 от Регламента, са в съответствие с целите и процедурите по него, в случай че съд в държавата-членка на неправомерното задържане на детето е взел решение за връщането му в държавата-членка на произхода. Националната юрисдикция също иска да установи дали член 24 от Регламента следва да се тълкува в смисъл, че съдът на държавата-членка, в която се осъществява неправомерното задържане на детето, трябва да признае решението, изискващо връщането му, постановено от съда на държавата-членка на произхода, ако последният не е спазил определената в Регламента процедура.

57 Член 11, параграф 8 от Регламента гласи, че „[в]ъпреки решението за отказ за връщане на детето, по смисъла на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., всяко последващо решение, което разпорежда връщането на детето, издадено от съда, който е компетентен по смисъла на настоящия регламент, се изпълнява в съответствие с раздел 4 от глава III по-долу, за да се гарантира връщането на детето“.

58 Съгласно някои от становищата, представени пред Съда, последицата от тази разпоредба е, че удостоверение по член 42 от Регламента може да се издаде само ако по-рано, в приложение на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., е било постановено решение за отказ за връщане. От това следвало, що се отнася до главното производство, че връщането на детето, постановено от Lietuvos apeliacinis teismas с решение от 15 март 2007 г., било пречка за съдилищата на държавата-членка на произхода да издадат удостоверение в приложение на упоменатия член 42, както е сторил Amtsgericht Oranienburg с решението от 20 юни 2007 г., потвърдено с решението от 20 февруари 2008 г. на Brandenburgisches Oberlandesgericht.

59 Тълкуването, че удостоверение не може да се издаде на основание член 42 от Регламента без предварителното постановяване на решение за отказ за връщане, следва да бъде възприето.

60 Това тълкуване всъщност произтича от Регламента в неговата цялост, и по-специално от член 11, параграф 8 от него.

61 След като предвижда, че решенията, постановени в държава-членка, се признават в останалите държави-членки без изискване за специални процесуални действия, Регламентът организира признаването и декларирането на изпълняемостта на решенията по две направления (член 21, параграфи 1 и 3, член 11, параграф 8, член 40, параграф 1 и член 42, параграф 1). В рамките на първото направление произнасянето на решение за признаване и декларирането на изпълняемостта могат да се поискат съгласно процедурите, предвидени в раздел 2 от глава III от Регламента. При второто направление изпълняемостта на някои решения относно правото на лични отношения или разпореждащи връщането на детето попада под разпоредбите на раздел 4 от същата глава.

62 Последното направление е тясно свързано с разпоредбите на Хагската конвенция от 1980 г. и при изпълнението на определени условия цели незабавното връщане на детето.

63 Макар да е неразривно свързана с други уредени от Регламента въпроси, и по-специално с правото да се упражняват родителските права, изпълняемостта на решение, с което се разпорежда връщането на дете след решение за отказ за връщане, се ползва с процесуална автономия, за да не се забавя връщането на детето, което е неправомерно отведено или задържано в държава-членка, различна от онази, в която същото е имало обичайното си местопребиваване непосредствено преди неправомерно да бъде отведено или да не бъде върнато.

64 Процесуалната автономия на разпоредбите на член 11, параграф 8, член 40 и член 42 от Регламента и предимството, което се дава на компетентността на съда по произхода, в рамките на раздел 4 от глава III от Регламента намират

израз в членове 43 и 44 от него, чиито разпоредби предвиждат, че към поправянето на удостоверението се прилага правото на държавата-членка на произхода, че издаденото удостоверение не може да се обжалва и че то има действие само в границите на изпълнението на решението.

65 Резервата по член 21, параграф 3 от Регламента, формулирана чрез употребата на думите „без да се засягат разпоредбите на раздел 4“, която е предмет на четвъртия въпрос, поставен от препращащата юрисдикция, има за цел да уточни, че възможността, предоставена в тази разпоредба на всяко заинтересовано лице да подаде искане решението, постановено в държава-членка, да бъде или да не бъде признато, не изключва хипотезата, ако условията за това са изпълнени, да се приложи режимът, предвиден в член 11, параграф 8, член 40 и член 42 от Регламента в случай на връщане на дете след решение за отказ за връщане, като посоченият режим има предимство пред предвидения в посочената глава III, раздели 1 и 2.

66 Следва да се подчертае, че производството, което се предвижда в случай на връщане на дете след решение за отказ за връщане, възпроизвежда и утвърждава установеното в разпоредбите на членове 12 и 13 от Хагската конвенция от 1980 г. По-специално срокът за произнасяне по искане за отказ за връщане е съвсем кратък. Освен това окончателно решение, разпореждащо връщане, може да се произнесе от компетентен по силата на Регламента съд. Накрая, кулминация на производството е удостоверяването на решението, което го снабдява с особена изпълняемост, като Регламентът изрично определя условията за издаване и последиците от удостоверението.

67 В този смисъл, що се отнася до условията за издаване, от член 42, параграф 2 от Регламента произтича, че съдът по произхода, който е издал решението по смисъла на член 40, параграф 1, буква б) от Регламента, издава удостоверението само ако:

„а) на детето е дадена възможността да бъде изслушано, освен ако изслушването е било неподходящо поради неговата нейната възраст или степента му на зрелост;

б) на страните е дадена възможността да бъдат изслушани; и

в) съдът е взел предвид при произнасянето на своето решение мотивите за и доказателствата в подкрепа на издаденото решение в съответствие с член 13 от Хагската конвенция от 1980 г.“

68 Що се отнася до последиците от удостоверяването, след като е издадено удостоверение, решението за връщане на детето съгласно член 40, параграф 1, буква б) се признава и се ползва с изпълняемост в друга държава-членка, без да е необходима декларация за изпълняемост и без да се признава каквато и да е възможност за повдигане на възражение срещу неговото признаване.

69 Следва да се напомни, че този режим се прилага само в случай на връщане на дете след решение съгласно член 11, параграф 8 от Регламента, с което се разпорежда отказ за връщане.

70 Този смисъл недвусмислено сочи текстът на член 11, параграф 8, който разпорежда, че „[в]ъпреки решението за отказ за връщане на детето, по смисъла на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., всяко последващо решение, което разпорежда връщането на детето, издадено от съда, който е компетентен, по смисъла на настоящия регламент се изпълнява в съответствие с раздел 4 от глава III по-долу, за да се гарантира връщането на детето“.

71 Макар изразът „[в]ъпреки решението за отказ за връщане“ да съдържа известно двусмислие, съчетаването му с думите „всяко последващо решение“ сочи хронологична връзка между дадено решение, а именно за отказ за връщане, и последващото решение, като подобна формулировка не оставя и място за съмнение в предходността на първото решение.

72 Съображение 17 от Регламента потвърждава това тълкуване, като уточнява, че решение за отказ за връщане „може да се замени от последващо решение на съда на държавата-членка на обичайното местоживеене [другаде в текста: „местопребиваване“] на детето преди неправомерното му отвеждане или задържане“.

73 От член 42, параграф 2, буква в) от Регламента, който задължава съда да вземе предвид мотивите и доказателствата в подкрепа на издаденото решение в съответствие с член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., произтича, че той може да се произнесе само след постановяването на решение за отказ за връщане в изпълняващата държава-членка.

74 Оттук следва, че член 40, параграф 1, буква б) от Регламента е разпоредба, чието прилагане се оказва възможно само когато предварително е постановено решение за отказ за връщане в изпълняващата държава-членка.

75 Последиците, които някои становища, посочени в точка 58 от настоящото решение, извеждат от това тълкуване, обаче не биха могли да се приемат.

76 Действително член 11, параграф 3 от Регламента изисква съдилищата, сезирани с искане за връщане, да действат експедитивно, като използват най-бързите възможни процедури, които се предвиждат в националното законодателство. Втора алинея от същата разпоредба предписва по-нататък, без да се засяга посочената цел за осигуряване на бързина, че решението трябва да се постанови не по-късно от шест седмици, след като молбата е внесена, освен когато изключителни обстоятелства правят това невъзможно.

77 По-точно параграф 6 от същия член 11 предвижда, че ако съдът е постановил решение за отказ за връщане на детето, пряко или чрез своя централен орган той незабавно трябва да изпрати копие от решението за отказ за връщане на детето и от съответните документи, и по специално протокол от заседанието, на компетентния съд или на централния орган на държавата-членка, където детето обичайно е пребивавало непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане. Спешността на тези действия се разкрива и от последното изречение от този параграф, което гласи, че съдът по произхода „получава всички споменати документи в едномесечен срок от датата на решението за отказ за връщане на детето“.

78 Тези разпоредби целят не само да се осигури незабавното връщане на детето в държавата-членка, в която обичайно е пребивавало непосредствено преди неправомерно да бъде отведено или да не бъде върнато, но и да се даде възможност на съда по произхода да прецени мотивите и доказателствата в подкрепа на решението за отказ за връщане.

79 Съдът по произхода по-специално е длъжен да провери дали условията, посочени в точка 67 от настоящото решение, са изпълнени.

80 Тъй като на основание член 10 и член 40, параграф 1, буква б) от Регламента тази преценка в крайна сметка следва да се извърши от съда по произхода, исканията в хода на производството, които след вземане на решение за отказ за връщане възникнат или възникнат отново в изпълняващата държава-членка, не са определящи, а за целите на прилагането на Регламента може да се приеме, че са без значение.

81 В противен случай Регламентът би се оказал лишен от полезно действие, понеже осигуряването на незабавно връщане на детето би зависело от условието да се изчерпят процесуалните възможности, допустими съгласно националното право на държавата-членка, в която детето е неправомерно задържано. Посоченият риск следва на още по-голямо основание да се вземе предвид, тъй като при малките деца биологичното време не може да се измерва съгласно общите критерии предвид интелектуално-психологическата структура на тези деца и бързината, с която тя еволюира.

82 Макар Регламентът да няма за цел уеднаквяването на материално- и процесуалноправните норми на различните държави-членки, все пак е важно прилагането на тези национални норми да не накърнява полезното му действие (вж. по аналогия във връзка с Конвенцията от 27 септември 1968 година относно подведомствеността и изпълнението на съдебните решения в областта на гражданското и търговското право Решение от 15 май 1990 г. по дело Hagen, C-365/88, Recueil, стр. I-1845, точки 19 и 20, Решение от 7 март 1995 г. по дело Shevill и др., C-68/93, Recueil, стр. I-415, точка 36 и Решение от 27 април 2004 г. по дело Turner, C-159/02, Recueil, стр. I-3565, точка 29).

83 Следва да се добави, че това тълкуване на Регламента е в съответствие с неговите изисквания и предназначение и е единственото, което най-удачно осигурява ефективното прилагане на общностното право.

84 Това тълкуване се потвърждава от две други съображения. Първото се основава на думите „всяко последващо решение, което разпорежда връщането на детето“, съдържащи се в член 11, параграф 8 от Регламента и изразяващи идеята, че след като е взето решение за отказ за връщане, съдът по произхода може да се окаже длъжен да постанови едно или няколко решения, за да осигури връщане на детето, включително и при липсата на процесуални или фактически възможности. Второто съображение е от систематичен порядък и се основава на факта, че обратно на процедурата, предвидена в членове 33—35 от Регламента във връзка с молбата за деклариране на изпълняемост, решенията, постановени в съответствие с раздел 4 от глава III от него (право на лични отношения и връщане на детето), могат да се декларират за изпълняеми от съда по произхода било в държавата-членка на произхода, било в изпълняващата държава-членка, независимо от възможностите за обжалване.

85 Като изключва всякаква възможност да се обжалва издаването на удостоверение на основание член 42, параграф 1, освен поправянето му по смисъла на член 43, параграф 1 от Регламента, същият има за цел да не се застрашава ефикасността на неговите разпоредби поради злоупотреба с тази процедура. Освен това член 68 не упоменава сред възможностите за обжалване жалбата, подадена срещу решения, постановени в приложение на раздел 4 от глава III на Регламента.

86 Тези съображения отговарят на спецификите на спора по главното производство.

87 От една страна, поредицата решения, постановени от литовските юрисдикции както по отношение на искането за връщане, така и за непризнаване на решението, удостоверено в съответствие с член 42 от Регламента, изглежда не спазва предвидената в последната разпоредба процесуална автономия. От друга страна, броят на решенията и тяхното многообразие (за отмяна, изменение, възобновяване на производството, за неговото спиране) доказват, че дори да са приложени най-бързите вътрешни процедури, още изтеклите към датата на издаване на удостоверението срокове са в явно противоречие с изискванията на Регламента.

88 Остава да се уточни, че след като не е изразено никакво съмнение относно автентичността на издаденото от Amtsgericht Oranienburg удостоверение и тъй като то съдържа всички реквизити по член 42 от Регламента, обжалването му или възражението срещу признаването му могат в съответствие с член 43, параграф 2 да бъдат единствено отхвърлени, тъй като сезираната юрисдикция може само да констатира изпълняемостта на удостовереното решение.

89 В светлината на изложените съображения следва да се отговори на въпроси четири до шест, че след вземането на решение за отказ за връщане и съобщаването му на съда по произхода, за целите на издаване на удостоверението, предвидено в член 42 от Регламента, спирането на неговото изпълнение, неговото изменение, отмяна или при всяко положение липсата на сила на пресъдено нещо на това решение или заместването му с решение за връщане са без значение, доколкото връщането на детето не се е състояло в действителност. Тъй като не е изразено никакво съмнение относно автентичността на същото удостоверение и тъй като то е съставено в съответствие с формуляра, образец от който се намира в приложение IV към Регламента, възражението срещу признаването на решението за връщане е забранено, а сезираната юрисдикция само е длъжна да констатира изпълняемостта на удостовереното решение и да уважи искането за незабавно връщане на детето.

По първия въпрос

90 С първия си въпрос препращащата юрисдикция иска по същество да установи дали заинтересовано лице по смисъла на член 21 от Регламента може да поиска непризнаване на съдебно решение, без да е представено искане за признаването на същото.

91 Отговорът, даден на въпроси четири до шест, изключва искането за непризнаване в случай на постановяване на решение за връщане на детето и удостоверяването му в съответствие с разпоредбите на член 11, параграф 8 и член 42 от Регламента.

92 Тази възможност обаче не може да се отхвърли поначало.

93 Действително член 21, параграф 3 от Регламента предвижда, че „[б]ез да се засягат разпоредбите на раздел 4 от настоящата глава, всяко заинтересовано лице може, в съответствие с процедурите, предвидени в раздел 2 от настоящата глава, да подаде искане решението да бъде или да не бъде признато“.

94 Не е изключено също искането за непризнаване на решение да доведе до признаването поради ново искане, като в тази хипотеза приложение ще намери параграф 4 от същия член 21.

95 Възможността за предявяване на искане за непризнаване без предварителното внасяне на искане за признаване може да обслужва различни цели било от материалноправно естество, по-специално свързаните с най-добрия интерес на детето или устойчивостта и спокойствието на семейството, било от процесуалноправно естество, като се даде възможност за по-ранно представяне на доказателства, които биха могли да не бъдат на разположение в бъдеще.

96 Искането за непризнаване трябва все пак да е в съответствие с процедурата, предвидена в раздел 2 от глава III от Регламента и по-специално то би могло да се поддържа съгласно разпоредбите на националното право само ако същите не ограничават обхвата и последиците на Регламента.

97 Ето защо на първия въпрос следва да се отговори, че извън случаите, в които производството е за постановяване на съдебно решение, удостоверено в приложение на член 11, параграф 8 и на членове 40—42 от Регламента, всяко заинтересовано лице може да поиска непризнаването на съдебно решение дори ако предварително не е подадено искане за неговото признаване.

По втория въпрос

98 С втория си въпрос препращащата юрисдикция иска да установи, в случай че следва да се разгледа искането за непризнаване на решението, направено от лицето, по отношение на което това решение е изпълняемо, и без предварително да е налице искане за признаване, по какъв начин трябва да се приложи член 31, параграф 1 от Регламента, и по-специално предложението, съгласно което „[л]ицето, срещу което се иска изпълнението [да се чете: „[н]ито лицето, срещу което се иска изпълнението, нито детето“], на този етап на производството няма право да представя факти по молбата“.

99 Резервата, направена в точка 91 от настоящото решение, се прилага и в рамките на настоящия въпрос.

100 Като се има предвид тази резерва, следва да се приеме, в случай на подаване на искане за непризнаване на съдебно решение, без да е внесено искане за признаването на това решение, че член 31, параграф 1 от Регламента трябва да се тълкува в светлината на специфичната систематика на раздел 2 от глава III от Регламента. Ето защо посочената разпоредба трябва да остане без приложение.

101 Действително член 31 от Регламента се отнася до декларирането на изпълняемост. Той предвижда, че в този случай лицето, срещу което се иска изпълнение, на този етап на производството няма право да представя факти по молбата. Особеност на това производство е, че тъй като то е за допускане на изпълнение и е едностранно, в него не биха могли да се приемат факти по молбата, представени от това лице, без производството по естеството си да стане установително и състезателно, което би влязло в противоречие със самата му логика, че правото на защита се гарантира посредством обжалването по член 33 от Регламента.

102 Положението, очертаващо се в случай на искане за непризнаване, е различно.

103 Причината за тази разлика е, че при това положение молителят е лицето, срещу което би могла да се внесе молбата за деклариране на изпълняемост.

104 Тъй като изискванията, упоменати в точка 101 от настоящото решение, вече не са обосновани, лицето, срещу което е внесена молба за непризнаване, не би могло да бъде лишено от възможност да представи факти по молбата.

105 Всяко друго разрешение би довело до ограничаване на ефикасния характер на действията на молителя, при положение че предметът на производството за непризнаване е насочен към отрицателна преценка, която по естеството си изисква състезателност.

106 Оттук следва, както изтъква Комисията, че ответникът, който иска признаване, може да представя факти по молбата.

107 При това положение на втория въпрос следва да се отговори, че доколкото предвижда, че нито лицето, срещу което се иска изпълнението, нито детето на този етап на производството има право да представя факти по молбата, член 31, параграф 1 от Регламента не се прилага към производство за непризнаване на съдебно решение, образувано без предварително да е внесено искане за признаване във връзка със същото решение. При това положение ответникът, който иска признаването, може да представя факти по молбата.

По третия въпрос

108 С третия въпрос препращащата юрисдикция иска да установи дали националният съд, пред който носителят на родителската отговорност е подал искане за непризнаване на решение — по отношение на което е издадено удостоверение съгласно член 42 от Регламента — постановено от юрисдикцията на

държавата-членка на произход, с което се разпорежда връщане в държавата-членка на произхода на детето, трябва да разгледа искането на основание на разпоредбите на глава III, раздели 1 и 2 от Регламента, както предвижда член 40, параграф 2 от него.

109 Както произтича от отговорите на предходните въпроси, искането за непризнаване на съдебно решение не се допуска, ако е било издадено удостоверение по силата на член 42 от Регламента. При това положение удостовереното решение се ползва с изпълняемост и срещу неговото признаване не може да се повдигне никакво възражение.

110 Ето защо на третия въпрос не следва да се дава отговор.

По съдебните разноски

111 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) След вземането на решение за отказ за връщане и съобщаването му на съда по произхода, за целите на издаване на удостоверението, предвидено в член 42 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската

отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, спирането на неговото изпълнение, неговото изменение, отмяна или при всяко положение липсата на сила на пресъдено нещо на това решение или заместването му с решение за връщане са без значение, доколкото връщането на детето не се е състояло в действителност. Тъй като не е изразено никакво съмнение относно автентичността на същото удостоверение и тъй като то е съставено в съответствие с формуляра, образец от който се намира в приложение IV към Регламента, възражението срещу признаването на решението за връщане е забранено, а сезираната юрисдикция само е длъжна да констатира изпълняемостта на удостоверения решение и да уважи искането за незабавно връщане на детето.

2) **Извън случаите, в които производството е за постановяване на решение, удостоверено в приложение на член 11, параграф 8 и на членове 40—42 от Регламент № 2201/2003, всяко заинтересовано лице може да поиска непризнаването на съдебно решение дори ако предварително не е подадено искане за неговото признаване.**

3) **Доколкото предвижда, че нито лицето, срещу което се иска изпълнението, нито детето на този етап на производството има право да представя факти по молбата, член 31, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 не се прилага към производство за непризнаване на съдебно решение, образувано без предварително да е внесено искане за признаване във връзка със същото решение. При това положение ответникът, който иска признаването, може да представя факти по молбата.**

Подписи